

KOMPYUTERDA ISHLASH FALSAFASI

Mardayev Nurmurod Gulmurodovich

Xasanov Muxiddin Kamiljanovich

IIV Surxondaryo akademik litseyi, Informatika va AT o'qituvchisi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14617266>

Kompyuterda ishlash falsafasi — bu zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashda insonning yondashuvini, tamoyillarini va maqsadlarini aniqlovchi nazariya va amaliyot majmuasi.

Texnologiyalar rivoji bilan kompyuterda ishlash nafaqat texnik mahoratni, balki ma'naviy, ijtimoiy va axloqiy masalalarni ham qamrab oladigan kengroq tushunchaga aylandi. Ushbu falsafa inson va kompyuter o'rtasidagi o'zaro ta'sirni samarali, mas'uliyatli va insonparvar qilishga qaratilgan.

1. Samaradorlik va maqsadga yo'naltirilganlik

- **Texnologiyalarni maqsadli qo'llash:** Kompyuter inson faoliyatini qulaylashtirish uchun vositadir. Uni ishlatishda asosiy maqsad samaradorlikni oshirish, vaqtni tejash va resurslarni optimallashtirishdir.

- **Ish jarayonini avtomatlashtirish:** Oddiy va takrorlanadigan vazifalarni avtomatlashtirish orqali insonning ijodiy va strategik faoliyat uchun vaqtini oshirish mumkin.

2. Mas'uliyat va axloqiy tamoyillar

- **Ma'lumotlardan foydalanish mas'uliyati:** Kompyuterda ishlashda ma'lumotlarni noqonuniy olish, ulardan noto'g'ri foydalanish yoki ularni tarqatishdan saqlanish zarur.

- **Kiberxavfsizlik:** Shaxsiy va korporativ ma'lumotlarni himoya qilish uchun xavfsizlik qoidalariga rioya qilish lozim.

- **Axloqiy me'yorlar:** Kompyuter va internetdan foydalanishda inson huquqlari va shaxsiy hayot daxlsizligiga hurmat bilan yondashish muhim.

3. Inson va texnologiya o'rtasidagi uyg'unlik

- **Texnologiya — vosita, inson — maqsad:** Kompyuter inson hayotini yaxshilash uchun vositadir, lekin u inson o'rnini bosa olmaydi. Texnologiyadan foydalanishda insonparvarlik tamoyillari ustuvor bo'lishi kerak.

- **Raqamli gigiyena:** Kompyuterdan me'yorida va salomatlikka zarar yetkazmaydigan darajada foydalanish zarur. Bu ko'zlar, umurtqa va ruhiy salomatlikni saqlashni o'z ichiga oladi.

4. Innovatsiya va doimiy o'rganish

- **Texnologiyalarni o'rganish:** Kompyuter texnologiyalari tez rivojlanadi, shu sababli yangi dastur va uskunalarni o'zlashtirish zarur.

- **Ijodiy yondashuv:** Kompyuterda ishlashni oddiy vositalardan foydalanish emas, balki innovatsion g'oyalarni amalga oshirish jarayoni sifatida ko'rish kerak.

5. Hamkorlik va insoniylik

- **Virtual jamoalarda ishlash:** Kompyuter va internet global hamkorlikni ta'minlaydi, lekin insoniy qadriyatlarni unutmaslik muhim.

- **Konstruktiv muloqot:** Onlayn muloqotda axloq-odob qoidalariga rioya qilish, sog'lom va konstruktiv suhbatlarni ta'minlash lozim.

6. Atrof-muhitga hurmat

- **Texnologiyalarning ekologik ta'siri:** Kompyuterlar ishlab chiqarilishi va ishlatilishi atrof-muhitga ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun energiya tejaydigan uskunalar tanlash va chiqindilarni qayta ishlashga e'tibor berish kerak.

- **Raqamli ekologiya:** Texnologiyalardan foydalanishda ortiqcha resurslarni sarflashdan qochish va optimallashtirishga e'tibor qaratish lozim.

Xulosa

Kompyuterda ishlash falsafasi insonning texnologiyalarga bo'lgan munosabati va ulardan foydalanish tamoyillarini belgilab beradi. Samarali va mas'uliyatli foydalanish, axloqiy yondashuv, doimiy rivojlanish va insoniyat farovonligini ta'minlash ushbu falsafaning asosiy maqsadlaridandir. Texnologiyadan o'z foydasiga ishlatgan har bir inson nafaqat o'z hayotini, balki jamiyat va kelajak avlodlar hayotini ham yaxshilashga hissa qo'shadi.